

SİNİR SİSTEMİ

SİNİR SİSTEMİ **(Systema nervosum)**

Canlılar sürekli olarak iç ve dış ortamdan kaynaklanan uyarıların etkisi altında kalırlar.

Gerek çevre ve vücuttan sinir sistemine ve gerekse sinir sisteminden organlara giden uyarılara **impuls denir.**

- İmpulsları merkezi sinir sisteminin herhangi bir kısmına getiren sinir liflerine **afferent**, bu merkezlerden aldığı impulsları organlara götüren liflere **efferent lifler** denir.

Sinir sistemi içerisinde yapı ve fonksiyon bakımından iki tip hücre bulunur. Bunlardan uyarıyı alan, nakleden ve verilecek cevabı oluşturan hücreye **neuron denir.**

Sinir hücresi (neuron): Tüm uzantılarıyla birlikte bir sinir hücresine neuron denir. Neuron'un bir gövdesi ve bu gövdeye bağlanan uzantıları vardır. Sinir hücresinden çıkan tek ve uzun olan uzantıya **akson**, kısa ve çok sayıda olan uzantılara ise **dentrit** denir. Aksonlar hücre gövdesinden perifere impuls götürür, dentritler ise periferden hücre gövdesine impuls getirir.

Vücudun her hangi bir kısmının merkezi sinir sistemi ile olan bağlantısına ise **innervasyon** denir.

Sinir hücrelerinin gövdeleri ya merkezi sinir sistemi içerisinde **gri maddede**, ya da beyaz madde içerisinde dağınık olarak bulunan **nucleuslarda** yerleşmişlerdir.

Duyular: Canlılarda reseptörler tarafından algılanan dış veya iç kaynaklı uyarıların kortekste oluşturduğu hisse **duyu** denir. Duyular **genel duyular** ve **özel duyular** olarak ikiye ayrılır.

Sinir sisteminin kısımları: Sinir sistemi anatomik ve fizyolojik olarak farklı şekilde sınıflandırılır. Anatomik olarak sınıflandırıldığında; merkezi sinir sistemi ve periferik sinir sistemi olarak iki kısma ayrılır.

Merkezi sinir sistemi: Beyin ve omurilikten oluşur.

Periferik sinir sistemi: Kranial sinirler ve spinal sinirlerden oluşur

Sinir sistemi fizyolojik olarak sınıflandırıldığında ise **somatik sinir sistemi** ve **otonom sinir sistemi** olarak iki gruba ayrılır.

Somatik (vegetatif) sinir sistemi: Çizgili kaslar gibi isteğimiz dâhilinde çalışan yapıları kontrol eden sinir sistemi.

MERKEZİ SİNİR SİSTEMİ (Systema nervosum centrale)

Birbiriyle bağlantılı olan medulla spinalis (omurilik) ve encephalon (tüm beyin)'dan meydana gelir.

Omurilik (medulla spinalis): Merkezi sinir sisteminin canalis vertebralis içerisindeki bölümüne medulla spinalis (omurilik) denir. Atlas'ın üst kenarından başlayan medulla spinalis, L₁₋₂ omurları arasında bulunan discus intervertebralis hizasında son bulur.

Medulla spinalis 33 segmenten oluşur.

**Bu segmentlerin 8'i servikal,
12'si torakal,
5'i lumbal,
5'i sakral ve
3'ü de koksigeal bölgede bulunur.**